

Кафедра внутрішньої медицини №2
Силабус із дисципліни «Внутрішня медицина»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Стоматологічний
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 Охорона здоров'я, 221 Стоматологія, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Навчальний рік	2023-2024
Назва дисципліни, код (електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	Внутрішня медицина ОК25 https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-vnutrishnoyi-medysyny-2/
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Кафедра внутрішньої медицини №2; м. Львів вул. Ужгородська 1; kaf_internalmed_2@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	Доц. Комариця О.Й.; komar_or@ukr.net
Рік навчання	Четвертий
Семестр	VII
Тип дисципліни/модулю	Обов'язкова
Викладачі	Радченко ОМ, д.м.н., проф., Комариця ОЙ, к.м.н., Кондратюк МО. к.м.н., доц., Королюк ОЯ, к.м.н., доц., Слаба ОР. к.м.н. ас. kaf_internalmed_2@meduniv.lviv.ua
Erasmus так/ні	Так
Особа, відповідальна за силабус	Доц. Комариця О.Й., komar_or@ukr.net проф. Радченко О.М., internalmedicine@ukr.net
Кількість кредитів ECTS	2,0
Кількість годин	10/20/30
Мова навчання	Українська, англійська
Інформація про консультації	За потребою
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази, бюро... (у разі потреби)	КНП 1-ша міська клінічна лікарня ім. Князя Лева 79019, м. Львів, вул. Ужгородська, 1; тел. 260-14-90
2. Коротка анотація до курсу	
Завдання курсу внутрішньої медицини для студентів стоматологічного факультету – навчити студентів сприймати організм людини як єдине ціле, висвітлити взаємозв'язок патології ротової порожнини та внутрішніх органів, виробити навички швидкого обстеження і надання невідкладної допомоги хворим на догоспітальному етапі та в надзвичайних ситуаціях. Крім того, в практиці роботи лікаря-стоматолога можливе виникнення тих чи інших невідкладних станів, обумовлених патологією внутрішніх органів, і тактика, яку обере лікар-стоматолог, може стати вирішальним фактором життя та здоров'я хворого. Також студенти проводять індивідуальну курацію хворих та під контролем викладача складають історію хвороби.	
3. Мета і цілі курсу	
Мета навчання: вміти розпізнавати найбільш поширені внутрішні хвороби та їх ускладнення, які загрожують життю пацієнтів, знати тактику лікаря-стоматолога по відношенню до хворих із соматичною патологією. Вміти оцінювати значення соматичної патології у виникненні та перебігу хвороб органів ротової порожнини та роль патології органів ротової порожнини в розвитку соматичних захворювань. Основні цілі: вміти визначати попередній клінічний діагноз соматичних захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнта, оцінювати вплив стоматологічної патології та хвороб зубощелепної системи на виникнення і перебіг внутрішніх хвороб. Розуміти роль лікаря-стоматолога в профілактиці внутрішніх хвороб та їх ускладнень. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни Загальні компетентності (ЗК): 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	

9. Здатність бути критичним і самокритичним.
10. Здатність працювати в команді.
11. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності (ФК):

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
5. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
6. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
7. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
8. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
9. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
10. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз.
2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
3. Призначати та аналізувати додаткові методи обстеження для проведення диференційної діагностики захворювань.
4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин, в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу.
6. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.
7. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
8. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.
9. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.
10. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.
11. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
12. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
13. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.
14. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

4. Пререквізити курсу

Зазначена інформація щодо дисциплін, базових знань та результатів навчання, необхідних студенту (зарахованих) для успішного навчання та опанування компетентностями з даної дисципліни.

Базові дисципліни: нормальна та патологічна анатомія, нормальна та патологічна фізіологія, гістологія, біохімічна та органічна хімія, пропедевтика внутрішньої медицини, догляд за хворими

1. Хвороби системи кровотворення, алергічні хвороби. Анатомія та фізіологія системи крові. Анемії: залізодефіцитні, мегалобластні, гіпо-, - апластичні, гемолітичні. Етіологія. Патогенез. Агранулоцитоз. Етіологія і патогенез. Основні ознаки. Ускладнення. Поняття про цитостатичну хворобу. Гематоонкологічні хвороби. Сучасні погляди на етіологію і

патогенез (онко- та протонкогени). Поняття про пухлинну трансформацію, дисемінацію та прогресію. Класифікації ВООЗ. Гострі та хронічні лейкої та лімфоми. Хвороби гемостазу (геморагічні хвороби). Сучасні класифікації. Тромбоцитопенія та тромбоцитопатія. Геморагічний васкуліт (хвороба Шенлейн-Геноха). Етіологія. Патогенез. Вазопатії: причини. Поняття про алергози. Патогенез та типи алергічних реакцій. Алергічні реакції негайного типу..

Практичні навички: вміти діагностувати анемії, гематоонкологічні хвороби, порушення гемостазу та інші синдроми захворювань кровотворної системи, які ведуть до тяжких ускладнень та надавати невідкладну допомогу. Вміти надавати невідкладну допомогу при алергічних та токсикоалергічних хворобах.

2. Хвороби ендокринної системи. Анатомія та фізіологія органів ендокринної залози. Гормони та їх роль в організмі. Цукровий діабет. Визначення, класифікація. Хвороби щитоподібної залози: дифузний токсичний зоб (тиреотоксикоз). Визначення. Етіологія. Патогенез. Хвороби прищитоподібних залоз – гіпаратиреоз: етіологія, патогенез. Гіперпаратиреоз. Хвороби надниркових залоз. Недостатність надниркових залоз. Хвороба Аддісона: причини, фактори ризику. Синдром Кушинга. Феохромцитома. Хвороби гіпофізу. Гігантизм. Нанізм. Хвороба Іценко-Кушинга. Гіпопітуїтаризм. Нецукровий діабет..

Практичні навички: вміти діагностувати цукровий діабет та інші захворювання ендокринної системи, які ведуть до тяжких ускладнень та коматозних станів та надавати невідкладну допомогу.

3. Хвороби органів сечовидлення та сечовиділення. Анатомія, фізіологія, патоморфологія органів сечовидільної системи та їх змін. Основні синдроми в нефрології. Хронічна хвороба нирок. Визначення. Гострий та хронічний гломерулонефрит. Визначення. Пієлонефрити. Сечокам'яна хвороба. Визначення. Гостра та хронічна ниркова недостатність. Визначення.

Практичні навички: вміти визначати набряковий (нефротичний) синдром та синдром ниркової артеріальної гіпертензії, уремічної прекоми та коми та надавати первинну лікарську допомогу при цих станах.

5. Програмні результати навчання. Список результатів навчання

Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
Зн-1	Знати анатомію, фізіологію внутрішніх органів та систем, шкіри, сполучної тканини, крові	ПРН-1-5
Зн-2	Знати патоморфологію та патофізіологію усіх основних змін та уражень внутрішніх органів, шкіри, сполучної тканини, крові	ПРН-1-5
Зн-3	Знати біохімію основних метаболічних процесів, механізми дії основних фармацевтичних препаратів	ПРН-4,8
Зн-4	Знати характеристики збудників хвороб внутрішніх органів, основи епідеміології	ПРН-1-4
Зн-5	Знати методики визначення інтегральних показників здоров'я; фактори середовища; систему профілактичних заходів; соціально-економічні та біологічні детермінанти здоров'я, методи оцінки діяльності лікаря, та якості медичного обслуговування	ПРН-9-14
Ум-1	Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя, проводити фізикальне обстеження	ПРН-1
Ум-2	Оцінювати результати лабораторних та інструментальних досліджень	ПРН-2
Ум-3	Виконувати базові лікарські медичні маніпуляції	ПРН-7, 9
К-1	Виділяти провідні симптоми або синдроми. Встановлювати діагноз хвороби. Призначати необхідне обстеження. Здійснювати диференціальну діагностику. Встановлювати попередній та клінічний діагнози.	ПРН-3-5,7,10
К-2	Визначати режим, харчування, планувати стратегію та тактику профілактики.	ПРН-3-5
К-3	Визначати лікування, планувати його тривалість.	ПРН-6-8
К-4	Діагностувати невідкладні стани та визначати тактику надання екстреної медичної допомоги.	ПРН-7-9
К-5	Визначати показники здоров'я; фактори	ПРН-9-14

	навколишнього середовища; профілактичні заходи; детермінанти здоров'я, ефективність діяльності лікаря та якість медичного обслуговування			
АВ-1	Організувати роботу медичного персоналу; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; взаємодіяти з колегами, організаціями та установами.	ПРН-6-14		
АВ-2	Керуватися правами, свободами та обов'язками, підвищувати свій рівень. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології.	ПРН-6-14		
6. Формат і обсяг курсу				
Формат курсу	Очний			
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп		
лекції	10	12		
практичні	20	12		
семінари	-	-		
самостійні	30	12		
7. Тематика та зміст курсу				
Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладачі
Л-1	Анемії: критерії. Принципи профілактики та лікування.	Зн 1-5	ПРН-1-5	Згідно розкладу
Л- 2	Хвороби гемостазу та гематоонкологія	Зн 1-5	ПРН-1-5	Згідно розкладу
Л- 3	Анафілактичний шок, набряк Квінке, кропив'янка. Лікування. Роль стоматолога в профілактиці.	Зн 1-5	ПРН-1-5	Згідно розкладу
Л- 4	Цукровий діабет: критерії, принципи лікування та його ускладнень.	Зн 1-5	ПРН-1-5	Згідно розкладу
Л- 5	ХХН. Гостра та хронічна ниркова недостатність. Критерії та принципи лікування.	Зн 1-5	ПРН-1-5	Згідно розкладу
Практичні заняття				
П-1	Анемії: основні принципи діагностики та лікування	Зн 1-5, Ум 1-3, К 1-5,	ПРН- 1–14	Згідно розкладу занять
П-2	Гострі та хронічні лейкої: основні принципи діагностики та лікування	АВ 1-3 -«-	ПРН- 1–14	Згідно розкладу занять
П-3	Ходжкінські та неходжкінські лімфоми, мієломна хвороба	-«-	ПРН- 1–14	Згідно розкладу занять
П-4	Тромбоцитопенія, тромбоцитопатія, геморагічний васкуліт Шенлейн-Геноха: Особливості діагностики та лікування коронавірусної хвороби. Гемофілії.	Зн 1-5, Ум 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 1–14	Згідно розкладу занять
П-5	Анафілактичний шок. Кропив'янка, ангіоневротичний набряк Квінке: діагностика та лікування	Зн 1-5, Ум 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 1–14	Згідно розкладу занять
П-6	Ангінозний біль. Гіпертонічні кризи. Гостра серцева недостатність. Бонхоспазм. Інфекційний ендокардит. Роль стоматолога в профілактиці. Схема історії хвороби.	Зн 1-5, Ум 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 1–14	Згідно розкладу занять
П-7	Цукровий діабет. Клініка та принципи діагностики.	-«-	ПРН- 1–15	Згідно розкладу занять
П-8	Цукровий діабет: ускладнення. Лікування.	-«-	ПРН- 1–14	Згідно розкладу занять
П-9	ХХН. Пієлонефрит. Гломерулонефрит. Гостра та хронічна ниркова недостатність.	-«-	ПРН- 1–14	Згідно розкладу занять
П-10	Гіпо- та гіпертиреоз, хвороби наднирники та гіпофіза	-«-	ПРН- 1–14	Згідно розкладу занять
Самостійна робота				
СРС-1	Підготовка до практичного заняття за темою «Анемії: основні принципи діагностики та лікування». Опанування навичками	Зн 1-5, Ум 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 2, 3, 11	Згідно розкладу занять

	інтерпретації загального аналізу крові. - Опанування навичками трактування результатів дослідження обміну заліза (залізо сироватки, загальна залізов'язуюча здатність сироватки, насичення трансферину залізом, рівень феритину).			
СРС-2	Підготовка до практичного заняття за темою «Гострі та хронічні лейкозії: основні принципи діагностики та лікування.» Опанування навичками інтерпретації загального аналізу крові та мієлограми. Опанування методикою переливання компонентів крові та кровозамінників. Оцінка результатів цитохімічних досліджень, рентген-дослідження кісток.	Зн 1-5, УМ 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 2, 3, 11	Згідно розкладу занять
СРС-3	Підготовка до практичного заняття за темою «Ходжкінські та неходжкінські лімфоми, мієломна хвороба: основні принципи діагностики та лікування» Опанування методики визначення групи крові. Опанування навичками оцінки даних пунктату кісткового мозку. Написання самостійної роботи на тему: «Алгоритми невідкладної допомоги в гематології»	Зн 1-5, УМ 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 2, 3, 11	Згідно розкладу занять
СРС-4	Підготовка до практичного заняття за темою «Тромбоцитопенія, тромбоцитопатія, геморагічний васкуліт Шенлейн-Геноха: основні принципи діагностики та лікування Особливості діагностики та лікування гострої коронавірусної хвороби (COVID-19). Гемофілії: основні принципи діагностики та лікування» Опанування навичками інтерпретації загального аналізу крові, коагулограми.	Зн 1-5, УМ 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 2, 3, 11	Згідно розкладу занять
СРС-5	Підготовка до практичного заняття за темою «Анафілактичний шок. Основні принципи діагностики та лікування. Кропив'янка, ангіоневротичний набряк Квінке: основні принципи діагностики та лікування». Опанування навичками вибору, переваги і недоліки протиалергічних препаратів. Опанування навичками інтерпретації результатів загального аналізу крові та біохімічного аналізу	Зн 1-5, УМ 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 2, 3, 11	Згідно розкладу занять
СРС-6	Підготовка до практичного заняття за темою «Ангінозний біль. Гіпертонічні кризи. Гостра лівошлунчкова недостатність. Синдром бронхоспазму. Інфекційний ендокардит. Роль стоматолога в профілактиці. Схема історії хвороби.» Закріплення методики вимірювання артеріального тиску. Опанування навичками аналізу найтрійуретичного пептиду, EchoKT.	Зн 1-5, УМ 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 2, 3, 11	Згідно розкладу занять
СРС-7	Підготовка до практичного заняття за темою «Цукровий діабет. Основні клінічні ознаки та принципи діагностики.» Опанування навичками інтерпретації результатів біохімічного аналізу Опанування навичками трактування результатів ультразвукового обстеження ОЧП	Зн 1-5, УМ 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 2, 3, 11	Згідно розкладу занять
СРС-8	Підготовка до практичного заняття за темою «Цукровий діабет : гострі та хронічні ускладнення. Клініко-діагностичні критерії, невідкладна допомога. Цукровий діабет 1-го та 2-го типу: основні принципи лікування. Особливості стоматологічної тактики у хворих на діабет». Опанування навичками визначення ступеня ожиріння, результатів гормонального обстеження.	Зн 1-5, УМ 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 2, 3, 11	Згідно розкладу занять
СРС-9	Підготовка до практичного заняття за темою «ХХН. Пієлонефрит : основні принципи діагностики та лікування. Гломерулонефрит. Гостра та хронічна ниркова недостатність.»	Зн 1-5, УМ 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 2, 3, 11	Згідно розкладу занять

	Опанування навичками трактування результатів лабораторних методів дослідження. Опанування навичками трактування результатів УЗД нирок за темою.			
СРС-9	Підготовка до практичного заняття за темою «Гіпо- та гіпертиреоз, хвороби наднирники та гіпофіза : основні принципи діагностики і лікування» Опанування навичками трактування результатів гормонального обстеження, ультразвукового обстеження ОЧП та ШЗ	Зн 1-5, Ум 1-3, К 1-5, АВ 1-3	ПРН- 2, 3, 11	Згідно розкладу занять

Індивідуальна робота. За наданими матеріалами вивчити картину крові при різних -анеміях та лейкоміях, описати її; пояснити діагностичне значення кривої Прайс-Джонса у постановці діагнозу анемії та описати її, згідно поданого рисунка. Чутливість до антибіотиків найбільш важливих збудників пієлонефриту. ронічна ниркова недостатність: визначення швидкості клубочкової фільтрації. Оцінка важкості цукрового діабету

Система організації навчання

Необхідно представити систему організації занять, використання інтерактивних методів, навчальні технології, що використовуються для передачі та засвоєння знань, умінь і навичок.

Система організації занять складається з блоків: програмно-інформаційний, навчально-методичний, контрольний, навчально-дослідницький, допоміжний.

Програмно-інформаційний блок представлений на офіційному сайті університету.

Навчально-методичний блок включає теоретичні лекційні матеріали (Misa), які читаються з використанням мультимедійних презентацій. Методичні матеріали для студентів та викладачів оновлюються що 5 років та наявні не лише у друкованій формі, але й в електронній формі (Misa), в якій роздаються студентам для самостійної роботи вдома. Використовуються також програмний матеріал “Chest pain” та муляж тулуба людини з програмним забезпеченням. Навчально-практичні матеріали включають також навчальні DVD-фільми з фізикального обстеження хворого професора Яворського О.Г., та інші, залежно від тематики занять (з інвазивних методів дослідження та лікування в кардіології (ангіографія, стентування, шунтування)), атласи з клінічної діагностики, інструментальних методів обстеження.

Контрольний блок містить матеріали для проведення поточного контролю діяльності студентів (запитання, тестові завдання) (Misa), бази тестів «Крок-2».

Навчально-дослідницький блок містить тематику творчих завдань, рефератів, навчально-дослідних завдань, курсових кваліфікаційних робіт тощо. На нашій кафедрі зберігаються мультимедійні матеріали студентських науково-практичних конференцій 6 курсу, які можуть бути прикладами та/або ілюстративним матеріалом для навчання, а студенти мають змогу безпосередньо приймати участь в сонографії серця та органів черевної порожнини.

Допоміжний блок наповнюється, відео-, аудіо-, мультимедійними матеріалами та електронними посібниками, матеріали яких можна опрацювати на зручних портативних пристроях (телефон, смартфон, нетбук, букрідер тощо). Для забезпечення самостійної роботи студентів їх пропонуються посилання на електронні ресурси, які можуть бути використанні.

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Проводиться на підставі тестової оцінки вихідного рівня знань, перевірки домашньої письмової самопідготовки до заняття, практичної роботи за занятті відповідно темі, плану та програмі (обстеження пацієнта, написання протоколу обстеження, вирішення ситуаційних задач, тести 2 рівня). Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Остаточна оцінка за поточну навчальну діяльність виставляється за 4-бальною національною шкалою.

Код результату навчання	Код виду занять	Спосіб верифікації результатів навчання Критерії зарахування
наприклад: Зн-1-15, Ум-1-15, К-1-15, АВ-1-15	Л-1-16, П-1-20, СРС-1-15	Поле визначає методи та технології оцінювання знань студентів, а саме — перелік усіх видів робіт, що зобов'язаний виконати студент на занятті та критерії їх оцінювання. Наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану лабораторну роботу, демонстрація практичної навички, тощо. Кожен Метод оцінювання має бути описаний окремо. «Відмінно» («5») – Студент правильно відповів на 90-100% тестів формату А. Правильно, чітко, повно і логічно відповідає на стандартизовані питання поточної теми, включно з питаннями лекційного курсу і самостійної роботи. Має якісно виконану домашню самопідготовку. Пов'язує теорію з практикою і правильно демонструє виконання практичних навичок. Вільно вирішує ситуаційні задачі підвищеної складності, вміє узагальнювати матеріал. Без помилок проводить фізикальне обстеження пацієнта, має необхідні комунікативні навички, використовує принципи медичної деонтології. «Добре» («4») – Студент правильно відповів на 70-89% тестів формату А. Правильно і по суті відповідає на питання поточної теми, включно з питаннями лекційного курсу і самостійної роботи. Має якісно виконану домашню самопідготовку. Демонструє виконання практичних навичок, правильно або з незначними помилками. Правильно вирішує легкі і середньої складності ситуаційні задачі. Володіє необхідними практичними

		навичками і прийомами їх виконання в обсязі, що перевищує мінімум. Без фатальних помилок проводить фізикальне обстеження пацієнта, має необхідні комунікативні навички, використовує принципи медичної деонтології. «Задовільно» («3») – Студент правильно відповів на 60-69% тестів формату А. Неповно, за допомогою додаткових питань, відповідає на стандартизовані питання поточної теми, включно з питаннями лекційного курсу і самостійної роботи, із суттєвими помилками виконана домашня самопідготовка. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді і демонстрації виконання практичних навичок робить суттєві помилки. Вирішує лише легкі ситуаційні задачі, володіє мінімумом необхідних практичних навичок. З помилками, які не загрожують життю пацієнта, проводить обстеження пацієнта, має мінімум комунікативних навичок, використовує принципи медичної деонтології. «Незадовільно» («2») – Студент правильно відповів менше ніж на 60% тестів формату А. Не знає матеріалу поточної теми. Не може самостійно побудувати логічну відповідь на додаткові питання, не розуміє змісту матеріалу. Не має домашньої самопідготовки або вона виконана неякісно. Під час відповіді і демонстрації виконання практичних навичок робить значні помилки. Проводить обстеження пацієнта з фатальними для пацієнта наслідками, має недостатні комунікативні чи вербальні навички, недостатньо використовує принципи медичної деонтології.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ «ІСТОРІЯ ХВОРОБИ»

Для написання історії хвороби відводиться термін 1,5-2 міс. Під час роботи студент має право консультуватись з викладачем з усіх питань. Позитивна оцінка з історії хвороби є умовою допуску студента до іспиту. За умов незарахування історії студент зобов'язаний переписати її на позитивну оцінку.		
Відмінно. Робота здана у призначений термін, має усі розділи з обґрунтуванням. Скарги та анамнез деталізовані, повні, логічні, відповідають діагнозу. Обстеження хворого описано без помилок та пропусків; відмічені усі відхилення від норми у стані органів та систем. Правильно повно обґрунтований попередній діагноз. План додаткового обстеження повний, містить елементи диференційного діагнозу; правильно та повно інтерпретовані отримані результати обстеження пацієнта, змодельовані необхідні для діагнозу обстеження за умов відсутності в лікарняній історії хвороби. Правильно повно логічно обґрунтований клінічний діагноз з елементами диференційного діагнозу. Призначене лікування відповідає поставленому діагнозу та стану пацієнта, обґрунтовано ретельно, сучасне, індивідуальне, з дозуванням препаратів, відповідає нормативним документам та принципам доказової медицини, виписані рецепти на необхідні препарати.		
Добре. Робота здана у призначений термін. Робота містить усі складові частини з обґрунтуванням. Скарги та анамнез деталізовані, повні, логічні, відповідають діагнозу. Допущені під час обстеження хворого неточності суттєво не впливають на діагностику і прогноз. Правильно повно обґрунтований попередній діагноз. План додаткового обстеження відповідає діагнозу та стану пацієнта; результати лабораторних та інструментальних обстежень трактуються повно, правильно. Призначене лікування відповідає нозології, індивідуальне, з дозуванням препаратів, відповідає нормативним документам та принципам доказової медицини, виписані рецепти на необхідні препарати. Поодинокі помилки та неточності не впливають на встановлення діагнозу та не приведуть до негативних наслідків.		
Задовільно. Робота містить усі складові частини з обґрунтуванням. Скарги та анамнез логічні, відповідають діагнозу. Допущені при обстеженні пацієнта порушення ведуть до здовження діагностичного пошуку, але безпосередньо не загрожують життю хворого. Попередній діагноз виставлений з неточностями у стадії чи перебігу, але відповідає описаному стану хворого. План додаткового обстеження не містить елементів диференційного діагнозу, однак обґрунтований; результати лабораторних та інструментальних обстежень трактуються поверхнево; присутні помилки в результатах обстеження, які не впливають суттєво на встановлення нозологічного діагнозу. Поверхнево змодельовані відсутні дані. Призначене лікування не є раціональним для даної патології, не відповідає нормативним документам та принципам доказової медицини, виписані рецепти на препарати мають несуттєві помилки.		
Незадовільно. Списана робота з Інтернету або аналогічна роботі іншого студента. Не має усіх складових частин з обґрунтуванням. Скарги та анамнез не логічні, не відповідають діагнозу, поверхневі, не деталізовані. Обстеження пацієнта описано з суттєвими порушеннями, що унеможливило встановлення діагнозу. Попередній діагноз виставлений невірно, що може привести до загрозливих ускладнень, або не обґрунтований, не відповідає опису. План додаткового обстеження не обґрунтований, не повністю відповідає патології чи стану хворого. Клінічний діагноз не обґрунтований або обґрунтований неповно, нелогічно. Лікувальна тактика визначена з помилками, неадекватна стану хворого.		

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру/іспит – 60%/40% за 200-бальною шкалою	
Шкали оцінювання	Традиційна 4-бальна шкала, 200-бальна шкала, рейтингова шкала ECTS	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні заняття і отримав не менше, ніж 72 бали за поточну успішність	
Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю	Критерії зарахування
Іспит	Зараховані усі теми. Оцінки з 4-бальної шкали конвертуються у бали за 200-	Максимальна кількість балів за курсом - 200. Мінімальна кількість балів - 120

	бальною шкалою відповідно до «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів»	
Критерії оцінювання екзамену/ диференційованого заліку		
Екзамен	Методика проведення	Критерії зарахування
Студент вважається допущеним до іспиту, якщо він відвідав усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття, виконав усі види робіт, передбачені робочою програмою.	Екзамен з дисципліни «Внутрішня медицина» включає вирішення 20 тестових завдань, що охоплюють матеріали з дисципліни «Внутрішня медицина» за III та IV та 5 теоретичних питань.	Кожне тестове завдання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні екзамену становить 80. Мінімальна кількість балів при складанні екзамену - не менше 50.80 балів).
9. Політика курсу		
У викладанні та вивченні курсу внутрішньої медицини усі викладачі та студенти-стоматологи дотримуються політики академічної доброчесності, нетерпимості до порушень медичної та загально-людської деонтології та етики. Обстеження пацієнтів на клінічних базах кафедри відповідає засадам Гельсінської Декларації Всесвітньої Медичної Асоціації щодо етичних принципів проведення наукових медичних досліджень за участю людини (1964, 2004, 2013) та Наказам МОЗ України №690 (2009), №944 (2009) та №616 (2012).		
10. Література		
Основна:		
- eMPendium – електронний компендіум «Внутрішні хвороби» у відкритому доступі [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.library.gov.ua/holovna/35-novynu-ta-podii/130-empendium-elektronnij-kompendium-vnutrishni-khvorobi-u-vidkritomu-dostupi-ukrajinskoj-uvodnyj. - Основи внутрішньої медицини: підруч. для студ. ВМНЗ ІV р.а. Т.3. Диференціальний діагноз і ведення хворих у клініці. Гострі та невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. - Вінниця : Нова Книга, 2018. 1004 с. - Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи-нормативні показники, трактування змін /ред.. Мостовий Ю.М. Київ, 27 вид. 2020, 792 с. - Накази МОЗ України з ведення основних вивчених хвороб - Davidson's Principles and Practice of Medicine 23rd Edition. Editors: Stuart Ralston, Ian Penman, Mark Strachan Richard Hobson. Elsevier. - 2018. – 1440 p. - USMLE Step 2 CK Lecture Notes 2017: Internal Medicine (Kaplan Test Prep). - 2016. - Published by Kaplan Medical. - 474 pages.		
Додаткова:		
- Радченко О.М., Королюк О.Я. Комбінована антигіпертензивна терапія: підходи до вибору. Здоров'я України. 2020. №7(476). С. 16-17.; №9(478), С.14-16. - Радченко О.М. Вибір гепатопротектора для лікування уражень печінки. Здоров'я України. 2020. №1(470). С.14-15. - Радченко О.М. COVID-19 і хронічне обструктивне захворювання легень: точки дотику та зони ризику. Здоров'я України. 2020. №8(477). С. 16-17. - Радченко О.М. Атипові пневмонії – виклик сучасності. Здоров'я України. 2020. №9. С.28-29. - Радченко О.М. Гепатопротектори в лікуванні хвороб травної системи //Здоров'я України. – 2020. - №10(479). – С. 38-39 - Беш Л.В., Ласиця Т.С., Беш О.М. Бронхіальна астма в практиці сімейного лікаря: сучасні стандарти базисної фармакотерапії// Алергія у дитини. 2018. № 21-22. С. 8-10. - Макаренко Т.М., Радченко О.М. Співвідношення біохімічних показників крові у медичній практиці: клініко-діагностичне значення. Практикуючий лікар. 2017. №2:49-53. - Радченко О.М., Стрільчук Л.М. Роль серомукоїдів у патогенезі внутрішньої патології та діагностичне значення їх визначення// Практикуючий лікар. 2017. Т.6. №2. С.45-48. - Філіпюк А. Л., Зенін В. В. Анемічний синдром у пацієнтів із хронічною серцевою недостатністю//Український журнал медицини, біології та спорту. 2018.Т.3(4):133-136. - Королюк О.Я., Радченко О.М. Роль ренін-ангіотензин-альдостеронової системи в регуляції артеріального тиску: огляд літератури// Здоров'я України 2018. №20. С. 12-13; №21. – С. 24-25. продовження у № 21 (442) – с. 24-25		
11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу		
- Робоча навчальна програма дисципліни. - Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів. - Тези лекцій з дисципліни. - Методичні розробки для викладачів та студентів та для самостійної роботи. - Тестові та контрольні завдання до практичних занять, ситуаційні задачі. Муляжі, манекени. Мультимедійне устаткування.		
12. Додаткова інформація		
Вся інша інформація, важлива для студента, яка не включена до стандартного опису, наприклад, контактні дані відповідального за освітній процес на кафедрі, інформацію про науковий гурток кафедри, інформацію про маршрути занять, інформація про необхідність оснастити себе власним забезпеченням з охорони праці; інформація про місце проведення занять; посилання на сторінки веб-сайту / кафедри, тощо Сайт: https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-vnutrishnoyi-medytyny-2/ Пошта: kaf_internalmed_2@meduniv.lviv.ua Телефон кафедри - 0322601490 Науковий гурток: проф. Дзись Є.І. yevhendzis@gmail.com		